

BELEIDSDOCUMENT INTEGRAAL RISICO MANAGEMENT

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
betonproductenindustrie

Versie V9

29 november 2024

Documentbeheer

Versie	Datum	Reden wijziging	Beheerder/auteur
V1	14.10.2016	1e IRM beleidsplan	Bestuuradvies
V2	01.12.2017	Update t.b.v. ABTN en jaarplan 2017	Daphny Batstra
V3	28.11.2018	Update t.b.v. ABTN en jaarplan 2018	Rob Janssen
V4	18.12.2018	Update t.b.v. definitief IRM beleid	Rob Janssen
V5	20.05.2019	Update IRM beleid (IRM-commissie)	S&V
V6	14.06.2019	Update IRM beleid (IRM-commissie)	S&V
V7	11.06.2021	Update IRM beleid (IRM-commissie)	S&V
V8	13.12.2022	Update t.b.v. ABTN	Rob Janssen
V9	29.11.2024	Update t.b.v. ABTN	Rob Janssen

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Kenmerken van het pensioenfonds.....	5
2.1 Missie, visie en strategie	5
2.1.1. Missie.....	5
2.1.2. Kernwaarden	5
2.1.2. Visie	5
2.1.3. Strategie	6
2.2 Risico Governance	7
2.2.1. Organisatiestructuur	7
2.2.2. Bestuur	7
2.2.2. Commissies en werkgroepen	7
2.2.4. Uitbesteding fiduciair vermogensbeheer en pensioenbeheer.....	9
2.2.5. Adviserend actuaris.....	10
2.2.6. Verantwoordingsorgaan.....	10
2.2.7. Raad van Toezicht.....	10
2.2.8. Sleutelfuncties.....	10
2.2.9. Certificering en controle.....	11
2.2.10. Extern toezicht.....	11
3. Integraal risicomanagement.....	12
3.1 Uitgangspunten	12
3.2 Risicohouding	13
3.3 Risico assessment.....	14
3.3.1. Strategische risico's.....	14
3.3.2. Operationele risico's.....	15
3.3.3. Wijze van risico-analyse	16
3.3.4. Monitoring.....	17
3.4. Eigen risicobeoordeling (ERB).....	18
3.5. Inrichting risicomanagementproces.....	18
3.6 Volwassenheidsniveaus en ambitie van het bestuur	19
Bijlage 1 Kans en impact.....	20
Bijlage 2 Jaarplan 2022.....	21

1. Inleiding

Voor u ligt het integraal risicomanagement beleidsdocument van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (Bpf Beton). Dit is het beleidsdocument integraal risicomanagement van het bestuur. De afgelopen jaren heeft het bestuur actief gewerkt aan de versterking van de opzet, het bestaan en de werking van het integraal risicomanagementbeleid door onder meer:

- Het herijken van de missie, visie, kernwaarden en de strategische doelstellingen
- Het definiëren van de strategische risico's en het uitvoeren van het bijbehorende risico-assessment.
- Het herijken van de risicohouding.
- Het herijken van de operationele risico's zijnde de financiële en niet-financiële risico's en het uitvoeren van de bijbehorende risico-assessments
- Het separaat uitwerken van een risico-assessment specifiek voor IT-risico's.
- Het aanpassen van de governancestructuur en het borgen van de sleutelfuncties.
- Het ontwikkelen en implementeren van een risicorapportage van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Al met al heeft dit geresulteerd in stevigere verankering van het integraal risicomanagement binnen de governance van het fonds en de procesketen van het fonds.

Dit herziene document is vastgesteld door het bestuur op 29 november 2024.

2. Kenmerken van het pensioenfonds

2.1 Missie, visie en strategie

De missie, visie en strategie zijn door het bestuur van het fonds bepaald en vastgelegd in de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) van het fonds en in een strategiedocument.

2.1.1. Missie

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie heeft als missie het, als goede huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving en voortdurend wordt geëvalueerd. Risico's worden adequaat gemanaged; de premie, de regeling, het risico en de kosten moeten met elkaar in balans zijn.

2.1.2. Kernwaarden

Het bestuur heeft de volgende kernwaarden gedefinieerd:

- Transparantie
- Openheid
- Integriteit
- Deskundigheid
- klantgerichtheid

2.1.2. Visie

De visie van het fonds is als volgt verwoord: Wij streven naar een optimaal pensioenresultaat voor de deelnemers.

Het bestuur hanteert de volgende algemene beginselen:

- Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met de lange termijnambitie om pensioenrechten en -aanspraken met 50% van de prijsinflatie te indexeren.
- De uitvoering gebeurt efficiënt en tegen lage kosten.
- Pensioenopbouw kan beter in gezamenlijkheid plaatsvinden en daarvoor is de betrokkenheid van deelnemers en draagvlak nodig
- Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.

Het pensioenfonds wordt geconfronteerd met risico's. Risicomanagement is van het grootste belang en het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Financiële en niet-financiële risico's worden daar waar mogelijk en wenselijk beheerst.
- Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de deelnemers. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement ten opzichte van het risicovrije rendement. Beleggen en beleggingsrisico nemen zijn noodzakelijk om een optimaal pensioenresultaat te realiseren.
- Het pensioenfonds belegt prudent, dat wil zeggen:
  - neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst;
  - kiest beleggingen die kostenefficiënt zijn van opzet;
  - handelt inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant.
- In samenspraak met de SF houder en vervuller risicobeheer en de IRM-commissie is in 2023 de risicohouding beoordeeld. Het bestuur oordeelde dat de geldende risicohouding (lange- en korte

termijn) ongewijzigd van kracht kon blijven. De beginselen voor de risicohouding bleken ten opzichte van 2019 intact gebleven. Bij de transitie naar de nieuwe pensioenregeling, in het kader van de Wet toekomst pensioenen, wordt de risicohouding geactualiseerd en in samenspraak met de cao-partijen vastgesteld.

2.1.3. Strategie

Het fonds streeft de missie en visie na door zorg te dragen voor een solide financieel beleid om een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat te behalen. Het fonds wil dit bereiken door een efficiënte, kosteneffectieve en duurzame uitvoering, waarvoor draagvlak en omvang van het fonds belangrijk zijn.

De strategie is gebaseerd op de volgende pijlers:

- transparantie
- openheid
- integriteit
- deskundigheid
- klantgerichtheid

Het fonds heeft de volgende strategische doelstellingen geformuleerd:

1. Het zorgdragen voor een toekomstbestendige uitvoering en het genereren van een goed pensioen voor de deelnemers op basis van de pensioenregeling door sociale partners afgesproken.
2. Het nakomen van ten minste de nominale pensioentoezeggingen.
3. Het streven naar een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat en daarbij de kans op korten zo klein mogelijk houden.
4. Het realiseren van tevredenheid van deelnemers.
5. Als klanten van Appel gezamenlijk beoordelen of Appel alle klanten bepaalde werkzaamheden op uniforme wijze kan uitvoeren zodoende kosten niet verder te laten stijgen.
6. Het kostenniveau van BPF Beton bedraagt niet meer dan de mediaan van vergelijkbare fondsen.

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

2.2 Risico Governance

Dit hoofdstuk beschrijft de verankering van het risicoraamwerk binnen de governance van het fonds en heeft tot doel de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de functies binnen de governance te beschrijven. De governancestructuur van het pensioenfonds is in brede zin beschreven in de ABTN en vastgelegd in meer in detail in het huishoudelijk reglement.

2.2.1. Organisatiestructuur

De organisatie van het fonds kan schematisch als volgt worden weergegeven.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie			
Raad van Toezicht	Verantwoordings- orgaan	Geschillencommissie (extern)	DNB en AFM
Pensioenbeheer en Financiële administratie (Appel Pensioen- uitvoering B.V.)	Bestuur		Externe Accountant (BDO)
Custodian (Bank of New York Mellon)	Commissies en Werkgroepen		Interne Audit Functie SFH: E. Mulder (insourcing) SFV: Mazars
Fiduciair Manager (Columbia Thread Needle)			Certificerend Actuaris (Willis Towers Watson)
Vermogensbeheerders			SFH en vervuller actuariële functie (Willis Towers Watson)
Pensioenjurist (Montae&Partners)			Adviserend actuaris (Willis Towers Watson)
Vertrouwenspersoon (Livp)			Privacy Officer (Montae&Partners)
			Compliance Officer (NCI)
Risicomanagement Invulling: SFH: S. Borghouts en vervuller: Sprenkels			

2.2.2. Bestuur

Het bestuur is (eind)verantwoordelijk voor de uitvoering van het primaire proces inclusief risicobeheersing. Het vertrekpunt hierbij is dat het bestuur besluiten neemt en (risicomanagement)beleid vaststelt. Het bestuur is tevens eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagementproces, de beheersing van de strategische en (niet-)financiële risico's en legt verantwoording af over de effectieve werking van het risicomanagementbeleid aan de deelnemers, de sleutelfunctiehouders, het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en externe toezichthouders (certificerend actuaris, controlerend accountant, De Nederlandsche Bank, Autoriteit Financiële Markten en de Autoriteit Persoonsgegevens). Het bestuur heeft werkzaamheden gedelegeerd aan de aanwezige commissies.

2.2.2. Commissies en werkgroepen

Het fonds heeft commissies en werkgroepen ingericht.

Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Betonproductenindustrie

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van het vermogensbeheer en balansmanagement in de ruimste zin van het woord. Hieronder valt, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Qua risicobeheer ziet de beleggingsadviescommissie toe op de beheersing van de (niet-)financiële risico's inzake vermogensbeheer en de bijbehorende uitbestedingsrelaties zoals:

- Het analyseren van risico-drivers ten aanzien van alle risico's op het gebied van vermogensbeheer binnen het vastgestelde risicoraamwerk;
- het identificeren van nieuwe of gewijzigde risico's voor het fonds en de afstemming hierover met het bestuur.
- Het gebruik maken van beschikbare rapportages alsook van eigen bronnen, waaronder bronnen die informatie geven over ontwikkelingen van (de omgang met) risico's in de pensioensector;
- Het beoordelen van de bevindingen naar aanleiding van eventuele onderzoeken door regelgevende en/of toezichhoudende instanties;
- het rapporteren over de gemaakte analyses aan het bestuur en aan de commissie integraal risicomanagement.
- Het evalueren van de fiduciair- en vermogensbeheerders en beleggingscategorieën op basis van de afgesproken cyclus.

Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur.

Pensioen- en communicatiecommissie

De Pensioen- en communicatiecommissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van wijzigingen in de (vastlegging en uitvoering) van de pensioenregeling in de ruimste zin van het woord. Hieronder vallen, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur. Op gelijke wijze heeft de commissie de taak communicatiebeleid uit te voeren overeenkomstig het door het bestuur afgegeven mandaat. Beleidsvoorstellen worden voorzien van een risico opinie welke de vervuller risicobeheer uitvoert. Tevens zie de pensioen- en communicatiecommissie toe op de beheersing van de niet-financiële risico's met betrekking tot:

- Monitoring ontwikkelingen in wet- en regelgeving en het voldoen aan wet- en regelgeving, onder meer de Algemene Verordening Gegevensbescherming;
- Portefeuillehouderschap privacy;
- Het monitoring en evalueren van risico's, relevant voor het aandachtsgebied van de PCC;
- Het beoordelen van de ISAE3402 type II rapport van de administrateur;
- Het beoordelen van het rapport niet-financiële risico's van de administrateur;
- Het begeleiden van de uitvoering privacybeleid en gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA's).

Commissie integraal risicomanagement

De commissie integraal risicomanagement heeft als doel een adequaat integraal risicomanagementbeleid te waarborgen. De commissie integraal risicomanagement ziet in samenspraak met de sleutelfunctiehouder risicobeheer toe op een volledige, tijdige en correcte uitvoering van het risicomanagement door het bestuur.

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

De taken van de commissie integraal risicomanagement betreffen, binnen de kaders zoals door bestuur vastgesteld, de volgende onderwerpen op het gebied van integraal risicomanagement:

- Het gevraagd en ongevraagd aan het bestuur advies geven bij bestuursbesluiten op het terrein van integraal risicomanagement;
- Het voorbereiden, het begeleiden en kwaliteit bewaken van besluitvormingsstukken met betrekking tot integraal risicomanagement;
- Het faciliteren van het bestuur in het doorlopen van de gehele risicomanagementcyclus;
- Het fungeren als klankbord voor de Sleutelfunctiehouder risicobeheer;
- Het opstellen van en adviseren over uitbestedingsbeleid van het fonds;
- Het opstellen van en adviseren over IT-beleid en informatiebeveiligingsbeleid van het fonds;
- Het opstellen van en adviseren over de gedragscode van het fonds;
- Het evalueren van de (feitelijke), externe, vervuller risicobeheer beoordeling;
- Het evalueren van de externe compliance officer;
- Het monitoren en bewaken van uitvoering van het beleid t.a.v. integraal risicomanagement;

Onder monitoren en bewaken van uitvoering van het beleid worden de volgende taken begrepen:

- de commissie integraal risicomanagement ziet toe op en rapporteert over de juiste uitvoering van het door het bestuur vastgestelde risicomanagementbeleid, IT en informatiebeveiliging- en uitbestedingsbeleid;
- de commissie integraal risicomanagement toetst of de gemaakte afspraken t.a.v. risicobeheer in de door het fonds overeengekomen dienstverleningsovereenkomsten met derden worden nagekomen. De commissie beoordeelt in dat kader de van derden ontvangen rapportages en brengt daarover advies uit aan het bestuur;
- de commissie integraal risicomanagement beoordeelt de rapportage van de compliance officer en brengt daarover advies uit aan het bestuur;
- de commissie integraal risicomanagement ziet toe op de juiste toepassing van relevante wetgeving en van door de toezichthouders gegeven richtlijnen voor de uitvoering van het risicobeheer;
- de commissie integraal risicomanagement bewaakt de voortgang van afgesproken acties.

De voorzitter van de IRM-commissie is de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie. De vervulling is uitbesteed aan Sprenkels & Verschuren B.V.

Klachtencommissie, geschillencommissie, jaarwerkcommissie en werkgroepen

Deze commissies respectievelijk de werkgroepen zijn adviserend en beleidsvoorbereidend richting het bestuur ook in relatie tot de uitvoering van het risicomanagementbeleid.

2.2.4. Uitbesteding fiduciair vermogensbeheer en pensioenbeheer

Het fiduciair vermogensbeheer alsmede een deel van het vermogensbeheer is uitbesteed aan de fiduciair beheerder Columbia Threadneedle Investments. De fiduciair beheerder monitort ook de uitvoering van de vastgoed- en hypotheekportefeuille welke wordt beheerd door Achmea Real Estate en Achmea Mortgage Funds. CTI, ARE en AMG rapporteren periodiek over de kwaliteit van dienstverlening en de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het bestuur heeft een administratieovereenkomst afgesloten met Appel Pensioenuitvoering voor de uitvoering van de pensioenadministratie, bestuursadvies, communicatie en juridische ondersteuning. Het fonds heeft service-afspraken gemaakt met Appel. Appel rapporteert periodiek over de kwaliteit van dienstverlening (SLA-rapportage) en het niveau van de beheerste en integere bedrijfsvoering (risico- en assurancerapportages).

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

De uitbestedingspartners hebben hun eigen verantwoordelijkheid voor het risicomanagement binnen hun eigen organisaties. BPF Beton beoordeelt het risicomanagement van de uitbestedingspartners bij het aangaan van de relatie en bij periodieke evaluatie op basis van het eigen normenkader.

De uitbestedingspartijen moeten het fonds in staat stellen altijd te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

2.2.5. Adviserend actuaris

Het bestuur heeft een adviserend actuaris aangesteld.

2.2.6. Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het handelen van het bestuur ten aanzien van het gevoerde beleid, waaronder het risicomanagementbeleid, het toekomstige beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het oordeel over het gevoerde beleid van het verantwoordingsorgaan wordt opgenomen in het jaarverslag.

2.2.7. Raad van Toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid, waaronder het risicomanagementbeleid, van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds onder andere het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging. Daartoe heeft de raad van toezicht (wettelijke) goedkeurings- en adviesrechten. Men neemt hierbij o.a. de code pensioenfondsen en codes voor goed bestuur mee. De raad van toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van haar taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

2.2.8. Sleutelfuncties

Op grond van artikel 143a Pensioenwet dient een pensioenfonds te beschikken over een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie. Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting van deze functies op een wijze die voldoet aan de vereisten zoals geformuleerd in de wet- en regelgeving. Daarbij mag het bestuur rekening houden met de omvang, de aard en de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden van het fonds.

Risicobeheerfunctie

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer. De sleutelhouder is de onafhankelijk bestuurder met expertise risicobeheer. Hij is tevens voorzitter van de commissie risicomanagement. De sleutelvervuller is extern belegd bij Sprenkels.

Interne auditfunctie

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het bestuur heeft middels insourcen de heer E. Mulder (in dienst van Mazars) aangesteld als sleutelfunctiehouder interne audit. De sleutelfunctie vervuller is extern belegd bij Mazars.

Actuariële functie

De actuariële functie ziet onder meer toe op de berekeningen van de technische voorzieningen en premiestelling van het pensioenfonds. De certificerend actuaris is zowel sleutelhouder als – vervuller van de actuariële functie.

2.2.9. Certificering en controle

De certificerend actuaaris beoordeelt jaarlijks of het fonds heeft voldaan aan de eisen van het financieel toetsingskader en de verantwoording daarover in het jaarverslag. De controlerend accountant controleert gehele jaarrekening en steunt op het oordeel van de certificerend actuaaris.

Het bestuur heeft een externe compliance officer aangesteld die onder andere de naleving van de gedragscode door de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan (de verbonden personen) jaarlijks controleert.

2.2.10. Extern toezicht

Extern legt het fonds op verzoek verantwoording af aan De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële markten (AFM). Daarnaast legt het fonds op verzoek verantwoording af aan de Autoriteit persoonsgegevens (AP) ten aanzien van de naleving van de wettelijke vereisten op het gebied van privacy.

3. Integraal risicomanagement

3.1 Uitgangspunten

Het pensioenfonds wordt geconfronteerd met risico's. Het pensioenfonds hanteert integraal risicomanagement als een managementproces dat bijdraagt aan het realiseren van de strategische doelstellingen, rekening houdend met de relevante wet- en regelgeving en marktstandaarden. De missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen zijn daarom het uitgangspunt voor de invulling van risicomanagement (de zogenaamde strategische beleidscyclus). Het doel van het risicomanagement is het realiseren van een beheerste en integere bedrijfsvoering die bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen door middel van een integrale aanpak die begint bij regie vanuit het bestuur: zorg dragen voor inrichting, werking, monitoring, evaluatie en terugkoppeling ten aanzien van risicomanagement in de bestuurlijke, primaire en secundaire processen én uitbestedingsrelaties. Daarbij wordt de onderlinge samenhang tussen beleids- en uitvoeringselementen afgestemd op de risicobeheersing.

Positie-van-integraal-risicomanagement

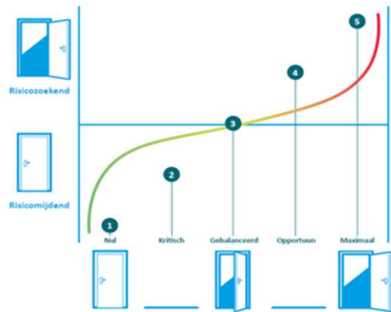

Het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Het bestuur wordt geconfronteerd met risico's en kiest bewust voor de mate waarin het risico's neemt passend bij de gedefinieerde risicohouding zodat het bijdraagt aan de realisatie.
- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Strategische, financiële en niet-financiële risico's worden, geanalyseerd op kans en impact en daar waar mogelijk en wenselijk beheerst.
- De risico's die er zijn worden zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toegedeeld.
- Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de deelnemers. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement en noodzakelijk is om een optimaal pensioenresultaat te realiseren.
- Het pensioenfonds accepteert weinig tot geen risico in de uitvoering van het beleidsproces en het pensioenbeheer omdat risico niets bijdraagt aan het niveau van de beheerste en integere bedrijfsvoering

3.2 Risicohouding

De risicohouding is een reflectie van de diversiteit aan de bestuurderstafel. De risicohouding vormt de basis voor de bepaling van de risicobereidheid en risicotolerantie voor het fonds. De risicohouding kan verschillen voor het fonds in zijn geheel respectievelijk de financiële en niet financiële risico's. De risicohouding is uit te drukken volgens onderstaande 5-puntsschaal.

Risicohouding:

Nul (1): In dit geval is de risicohouding gekenmerkt door de wens dat er geen risico's worden genomen, vanuit de visie dat gewenste *rewards* niet vereisen dat een minimaal niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd;

Kritisch (2): Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's relatief laag te houden, vanuit de visie dat gewenste *rewards* vereisen dat een relatief laag niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd;

Gebalanceerd (3): Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's te balanceren, vanuit de visie dat gewenste *rewards* vereisen dat een gebalanceerd niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd;

Opportuun (4): Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's te balanceren, vanuit de visie dat gewenste *rewards* vereisen dat een relatief hoog niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd;

Gemaximeerd (5): In dit geval is de risicohouding gekenmerkt door de wens dat de blootstelling aan risico's maximaal is, vanuit de visie dat de gewenste *rewards* vereisen dat een maximale blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.

Het bestuur heeft de risicohouding vastgesteld voor de onderstaande onderdelen.

Onderdeel	Risicohouding
<i>Financiële fondsonderwerpen</i> (balansmanagement)	Gebalanceerd (3)
<i>Niet-financiële onderwerpen</i> (pensioenuitvoering, communicatie, IT, reputatie, integriteit, compliance, Governance)	Kritisch (2)
<i>BPF Beton in het geheel</i>	Gebalanceerd (3)

Financiële onderwerpen

De risicohouding voor financiële onderwerpen is 'Gebalanceerd (3)' omdat financieel risico lonend kan zijn. Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de belanghebbenden. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement en noodzakelijk is om een optimaal pensioenresultaat te realiseren. Het pensioenfonds belegt prudent, dat wil zeggen: neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst.

Niet-financiële onderwerpen

Het bestuur heeft de risicohouding bepaald voor niet-financiële risico's en daarbij de onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- de deelnemers van het fonds moeten kunnen vertrouwen op de juistheid en de volledigheid van de administratie en de pensioenuitkeringen;
- de bescherming van de persoonsgegevens;
- de zorgvuldigheid van de communicatie;
- integere en beheerste bedrijfsvoering binnen het fonds(bestuur) en bij de uitbestedingspartijen;
- integriteit.

Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Betonproductenindustrie

De risicohouding voor niet-financiële risico's is gesteld op 'Kritisch (2)' omdat niet-financieel risico nimmer positief kan worden beloond.

Risicohouding conform het Financieel Toetsingskader

Eenmaal per drie jaar bepaalt het bestuur in samenspraak met de cao-partijen en het verantwoordingsorgaan, mede namens de deelnemers en de pensioengerechtigden, de risicohouding van het fonds volgens het nieuw Financieel Toetsingskader. Het fonds is wettelijk verplicht de risicohouding te concretiseren in kwantitatieve maatstaven.

De in het FTK bedoelde risicohouding vormt het kader voor:

- De aanvaarding van de opdracht van sociale partners door het pensioenfonds.
- Het vaststellen van het beleid, bijvoorbeeld het strategisch beleggingsbeleid.
- De verantwoording achteraf van het fondsbestuur over het gevoerde beleid.

De risicohouding is voor het laatst in 2019 gedefinieerd voor de korte en lange termijn:

Lange termijn

- Gericht op een zo'n hoog mogelijk pensioenresultaat;
- Minimaal kostendekkende premie om nominale pensioenen in te kunnen kopen;
- Een hogere premie dan minimaal kostendekkend ter verhoging van het pensioenresultaat is acceptabel binnen het door cao-partijen vastgestelde premiebudget;
- Enig risico nemen om een zo goed mogelijk rendement op de beleggingen te halen;
- Een beleggingsmix met een (te) hoog risicoprofiel is niet gewenst.

Korte termijn

- Is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van een verlaging;
- Een eventuele verlaging dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden, hetgeen pleit voor een zo groot mogelijke spreidingsperiode, tenzij dit financieel onverantwoord is.
- Het bestuur heeft de risicohouding voor de korte termijn gekwantificeerd naar een strategische beleggingsportefeuille met een maximaal Vereist Eigen Vermogen (VEV) van 115,7%. Dit is het VEV per 31 december 2023, zoals gehanteerd in het Herstelplan 2024. De risicohouding is in 2023 opnieuw beoordeeld. Als richtlijn geldt dat dit eens in de drie jaar gebeurt. Om moverende redenen kan van deze termijn worden afgeweken. Resultaat van de beoordeling door de SF houder en vervuller risicobeheer, de IRM-commissie en het bestuur is dat de uitgangspunten en beginselen voor de risicohouding ongewijzigd van kracht zijn. Besloten is de geldende risicohouding intact te laten. Bij de transitie naar de nieuwe pensioenregeling in het kader van de Wet toekomst pensioenen, wordt de risicohouding opnieuw beoordeeld en in samenspraak met de cao-partners vastgesteld.

3.3 Risico assessment

Het bestuur sluit met zijn risicobeleid aan bij het systeem van de door DNB gehanteerd risico gebaseerd toezicht. De Nederlandsche Bank stelt in haar regelgeving expliciete eisen aan risicomangement en hanteert daarbij een aanpak van risicoanalyse en risicomitigatie in haar toezicht.

Het fonds maakt onderscheid naar strategische en operationele risico's.

3.3.1. Strategische risico's

Risicomangement begint bij het strategisch proces waarin de missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen worden bepaald en uiteindelijk het uitgangspunt voor risicomangement

Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Betonproductenindustrie

zijn. Door te beginnen bij het strategisch proces, beoogt risicomanagement bij te dragen aan de geloofwaardigheid en continuïteit van het fonds. Strategische risico's zijn die risico's die het realiseren van de strategische doelstellingen kunnen belemmeren of blokkeren.

Het bestuur heeft de volgende vier strategische risico's geformuleerd:

1. Het risico op aanhoudende lage rente en/of tegenvallende rendementen waardoor het fonds niet binnen de wettelijke termijn voldoende herstelt en de pensioenrechten en -aanspraken moet korten.
2. Het risico van toenemende complexiteit van de pensioenregeling en het daarmee samenhangende kostenniveau, dat niet valt uit te leggen, waardoor het draagvlak daalt/verdwijnt bij werkgevers en werknemers.
3. Het risico op ontwikkelingen in de bedrijfstak waardoor het aantal actieve deelnemers daalt, het draagvlak verdwijnt en de vergrijzing in het fonds toeneemt.
4. Het risico dat politieke besluitvorming die van invloed is op de pensioenuitvoering, de pensioenwaardering, de governance vereisten, het beleid of de regeling, de missie van het fonds in gevaar brengen.

3.3.2. Operationele risico's

Naast de strategische risico's onderkent het fonds ook risico's op operationeel niveau (ook wel de zogenaamde FIRM-risico's). Het bestuur neemt deze onderverdeling van risico's alsmede de onderlinge samenhang als uitgangspunt voor zijn analyse.

Risicocategorieën	
Financiële risico's	Niet-financiële risico's
1. Matching-/rente	1. Omgeving
2. Markt inclusief ESG	2. Operationeel
3. Krediet	3. Uitbesteding
4. Verzekeringstechnisch	4. IT
	5. Integriteit
	6. Juridisch
	7. Governance

Integriteitsrisico's

De risicocategorie Integriteitsrisico's is verder nader uitgewerkt tot de risico's zoals vermeld in onderstaande tabel. Periodiek herijkt het bestuur deze risico's dat ook wel bekend staat als de systematische integriteit risico analyse (SIRA).

Systematische Integriteitsrisico analyse	
1. Belangenverstrengeling	7. Maatschappelijk onbetamelijk gedrag
2. Voorwetenschap	8. Ontduiken of ontwijken van fiscale wetgeving
3. Witwassen	9. Cybercrime
4. Terrorismefinanciering	10. Omzeilen sanctiewetgeving
5. Externe fraude	11. Corruptie (omkoping)
6. Interne fraude	12. Marktmanipulatie

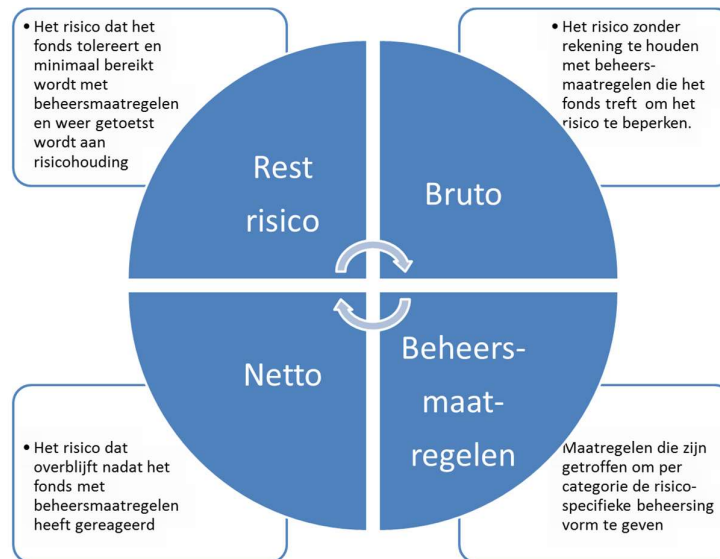
IT-risico's

De risicocategorie IT is verder nader uitgewerkt tot 13 risico's zoals vermeld in onderstaande tabel. Periodiek herijkt het bestuur deze risico's dat ook wel bekend staat als de systematische integriteit risico analyse (SIRA).

IT-risico analyse	
1. Fouten door menselijk handelen	6. Cyberrisico
2. Fraude	7. Kostenbeheersing IT
3. Kennis over programmatuur	8. Continuïteit IT landschap uitvoerder
4. Complexiteit interfaces en applicaties	9. Business continuity management
5. End user computing	10. Toegang tot systemen

3.3.3. Wijze van risico-analyse

De geïdentificeerde risico's worden kwalitatief beoordeeld op basis van de waarschijnlijkheid van het optreden van het risico en de impact daarvan op het behalen van de doelstellingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het bruto risico en het netto risico. De volgende figuur geeft het proces van risico-analyse kort weer. Het beoordelen van de kans en impact gebeurt op basis van een vijf-puntsschaal zoals getoond in bijlage 1.

Het bruto risico is het risico zonder rekening te houden met eventuele beheersmaatregelen die het bestuur treft om de waarschijnlijkheid en/of impact te beperken. Het bruto risico is onafhankelijk van de risicohouding die het fonds heeft geformuleerd.

Ten aanzien van het bruto risico worden vanuit het restrisico van het bestuur vier mogelijke reacties onderscheiden:

- het risico accepteren;
- het risico reduceren door het nemen van aanvullende beheersmaatregelen;
- het risico vermijden door de activiteiten die geraakt worden door het risico te staken;
- het risico overdragen.

Het netto risico is het risico dat overblijft nadat het bestuur gereageerd heeft op de bruto risico's.

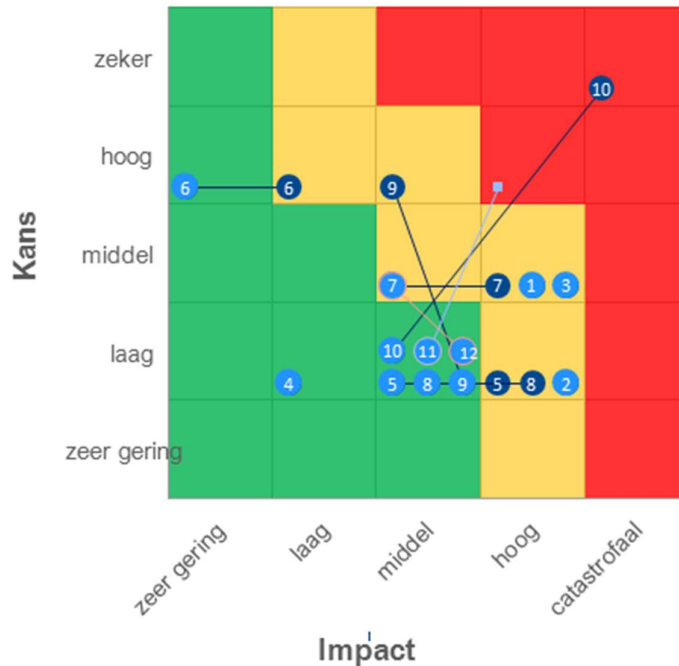

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Indien het bestuur het netto risico vanuit de risicotolerantie van het fonds (nog) niet acceptabel vindt, definieert het bestuur aanvullende acties om tot de restrisico te komen. Dit is een continu proces.

Het fonds heeft voor de strategische, operationele en SIRA de bovenstaande risico-analyse uitgevoerd. Periodiek wordt deze risico-analyse herijkt. De risico-analyse is vastgelegd in het risicoregister.

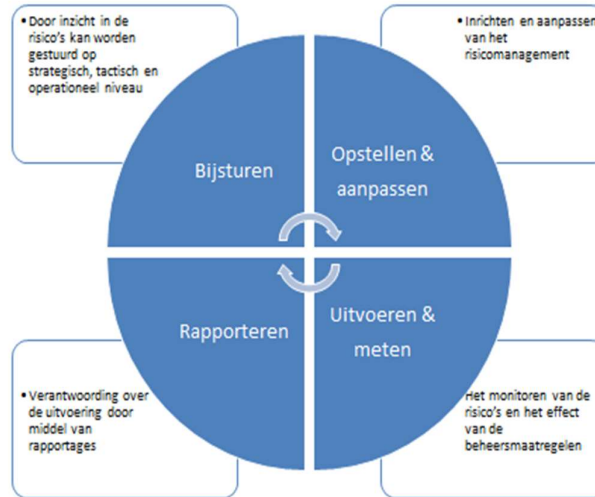
Dit proces resulteert in een risicorapportage waarin de bruto- en netto risico's, gekoppeld aan de beheersmaatregelen, inzichtelijk zijn. De risico inschattingen worden volgens onderstaand figuur weergegeven (risk dashboard uit de Risk 1-2-3). Waarbij de loop van de pijl aangeeft wat het effect is van het bruto risico (donkerblauwe bol) met een beheersmaatregel naar het netto risico (lichtblauwe bol).

De bovenstaande figuur betreft een totaal overzicht van de risico analyse.

3.3.4. Monitoring

Risico's, risicoreactie, beheersmaatregelen e.d. kunnen wijzigen naar aanleiding van interne en externe ontwikkelingen, maar ook door nieuwe inzichten. De beheercyclus van het integraal risicomanagement bestaat uit de volgende fasen:

3.4. Eigen risicobeoordeling (ERB)

De ERB is een proces dat uitmondt in een document dat een beschrijving geeft van het risicoprofiel van het pensioenfonds, een beoordeling van de financieringsbehoeften en een beoordeling van de risico's rondom indexatie. Het wettelijk kader voor de ERB is artikel 18b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Het bestuur gebruikt de uitkomsten van de ERB, vanaf het moment dat deze beschikbaar zijn, bij de (strategische) besluitvorming. Een beschrijving van de wijze waarop dit plaatsvindt is opgenomen in het ERB-beleidsdocument. Het fonds heeft in het beleidsdocument ERB vastgelegd hoe zij de eigenrisicobeoordeling uitvoert, de frequentie en governance.

3.5. Inrichting risicomanagementproces

Het bestuur heeft de risk assessment voor de (niet-)financiële risico's (inclusief het integriteitsrisico) opgesteld en vertaald in een risicorapportage. De risicorapportage geeft een integraal en geactualiseerd overzicht van de risico's die Bpf Beton loopt.

Jaarlijks worden de strategische, de financiële en de niet-financiële risico's besproken en waar nodig herijkt rekening houdend met interne en externe omgevingsfactoren. Daarbij worden eventuele nieuwe risico's toegevoegd en bestaande risico's opnieuw ingeschat op kans en impact. Bovendien wordt dan nagegaan of de beheersmaatregelen nog voldoende zijn.

Daarnaast vindt er periodiek een herijking plaats van het integraal risicomanagement plaats. Bij deze herijking wordt stilgestaan bij de missie, visie, kernwaarden, strategische doelstellingen, de risicohouding (financieel en niet-financieel), de governance, en de context van het fonds.

Het bestuur ziet het integraal risicomanagement als een continu proces van identificeren-inschatten-beheersmaatregelen treffen-monitoren-borgen-rapporteren-bewaken. Strategische beleidsvoorstellen die door de commissies worden voorgelegd ter bekrachtiging van het bestuur worden voorzien van een risicoparagraaf dit is opgesteld door de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

De commissie integraal risicomanagement stelt jaarlijks een jaarplan op. Dit jaarplan maakt integraal onderdeel uit van het beleidsdocument integraal risicomanagement. Het jaarplan gaat in op de (tijds)planning en de verdeling van de verantwoordelijkheden. Het jaarplan treft u in bijlage 2.

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

De sleutelfunctiehouder risicobeheer rapporteert op kwartaalbasis de effectieve werking van het risicomanagement beleid aan het bestuur (Risk 1-2-3 rapportage).

Jaarlijks verantwoordt het bestuur de effectieve werking van het risicoraamwerk inclusief onderdelen die voor verbetering in aanmerking komen in het jaarverslag.

3.6 Volwassenheidsniveaus en ambitie van het bestuur

De wijze waarop een bestuur van een pensioenfonds omgaat met het integraal risicomanagement kent vier volwassenheidsniveaus:

Niveau 1: Ad hoc risicomanagement

Het fonds heeft geen of incidenteel risicomanagement. Problemen worden pas opgelost als ze zich voordoen. Er is geen rapportage en monitoring met betrekking tot het risicomanagement.

Niveau 2: Reproduceerbaar en informeel risicomanagement

Het fonds heeft het integraal risicomanagement geprofessionaliseerd en maakt gebruik van de kennis die eerder is opgedaan. Beslissingen worden genomen op basis van ervaring, maar zijn partieel en veelal informeel. Er is geen structurele risicorapportage en het bestuur bespreekt risico's op basis van gebeurtenissen.

Niveau 3: Gestructureerd en geformaliseerd risicomanagement

Het fonds heeft de belangrijkste processen en maatregelen gestandaardiseerd en geformaliseerd. Op basis van een risicorapportage wordt het risicomanagement periodiek in het bestuur besproken.

Niveau 4: Geïmplementeerd en periodiek geëvalueerd risicomanagement

Het fonds meet de kwaliteit van het ontwikkelproces, zodat kan worden bijgestuurd. De risicorapportage wordt periodiek en aantoonbaar besproken in het bestuur en de stakeholders.

Ambitie van het bestuur

Het integraal risicomanagementbeleid is naar de mening van het bestuur een continu proces waarbij het DNB risicovolwassenheidsniveau 3 het minimale streven is.

Het integraal risicomanagement is een vast punt op de bestuursagenda en bij de vastlegging van besluiten en overwegingen worden de mogelijke risico's besproken.

Bijlage 1 Kans en impact

Voor de gehanteerde kans en impact schaalverdeling (1 tot en met 5) is de volgende kwalificatie gehanteerd.

Schaal	Kans - omschrijving	Nadere invulling
1	Zeer gering	Onwaarschijnlijk dat dit risico optreedt in de komende 36 maanden
2	Laag	Mogelijk dat dit risico optreedt in de komende 36 maanden
3	Middel	Mogelijk dat dit risico optreedt in de komende 12 maanden
4	Hoog	Vrijwel zeker dat dit risico optreedt in de komende 12 maanden
5	Zeker	Vrijwel zeker dat dit risico meer dan eenmaal optreedt in de komende 12 maanden

Bij kans hoort ook, ter nadere onderbouwing, het kijken naar het verleden (het feit dat een bepaald risico zich al wel of juist niet heeft voorgedaan zegt iets over de kans)

Schaal	Impact - omschrijving	Nadere invulling
1	Zeer gering	Minimale impact op het bereiken van de missie / doelstellingen
2	Laag	Kleine impact op het bereiken van de missie / doelstellingen
3	Middel	Middelmatige impact op het bereiken van de missie / doelstellingen
4	Hoog	Sterk verminderde mogelijkheid om de missie / doelstellingen te behalen
5	Catastrofaal	Missie/doelstellingen onhaalbaar

Bijlage 2 Jaarplan 2024

Data overleg gremia BPF Beton	26-jan Bestuur	30-jan PCC	30-jan IRM-cie	23-feb Bestuur	29-feb BAC	5-mrt IRM-cie	5-mrt PCC	22-mrt Bestuur	22-mrt Jaarwerk	12-apr Studiedag	26-apr Bestuur	31-mei BAC	14-jun Bestuur	28-jun Studiedag	12-jul Bestuur	16-jul IRM-cie	16-jul PCC	28-aug PCC	28-aug IRM-cie	6-sep BAC	20-sep Bestuur	4-okt Studiedag	18-okt Bestuur	1-nov Bestuur	12-nov PCC	12-nov IRM-cie	15-nov BAC	29-nov Bestuur	13-dec Bestuur	
Werzaamheden																														
Reguliere werkzaamheden																														
- Opstellen voorlegger bij beleidsvoorstellen	X			X	X			X			X	X	X		X						X	X		X	X			X	X	
- Voorbereiden IRM-com. vergaderingen i.o.v. voorzitter IRM CIE			X			X										X				X							X		X	
- Jaarverslag - concept risicomanagement paragraaf reviewen									X																					
- Advies risicoraamwerk in relatie tot wet- en regelgeving respectievelijk toezichtsthema's DNB 2024: WTP, ESG risico, DORA en integriteit										X																				
- IRM-jaar kalender			X																							X				
- monitoren opvolging acties uit ERB-rapport (o.a. cyberweerbaarheid bij Appel)						X																								
Financieel																														
- beoordelen kwartaalrapportages CTI					X							X									X							X		
- beoordelen ISAE 3402 type II rapportage CTI												X									X							X		
- beoordelen niet-financiële rapportages CTI					X							X									X							X		
- aanwezig bij vergadering en voorbereiding in onderlinge afstemming met BAC					X							X									X							X		
- Afstemmingsmoment met SFH bij opsturen oordelen BAC					X							X									X							X		
Niet-financieel																														
- beoordelen operational dashboard Appel pensioenuitvoering							X																		X					
- beoordelen Risicorapportage (2e-lijn) Appel pensioenuitvoering						X									X											X				
- beoordelen assurancerapportages Appel pensioenuitvoering							X																							
- Evaluatie en herijken SIRA (in 2024 met NCI en IRM-commissie)																														
- Overleg risicomanagement Appel pensioenuitvoering met gezamenlijke klanten (zodra dit is ingepland)																														
Monitorende werkzaamheden																														
- Rapportage Risk 1-2-3 verstrekken op kwartaalbasis						X										X				X							X			
Enmalige werkzaamheden																														
DNB thema's o.b.v DNB toezichtagenda 2023:																														
- monitoren beheerste uitvoering van het programma implementatie Wtp (uitgevoerd door WTW) binnen de risicobereidheid van het fonds.						X										X				X						X				
- Periodieke beoordeling (minimaal 4x in 2024) van de risico-analyse en beheersing opgesteld door het projectteam. Inclusief datakwaliteit.																											X			
- mogelijke aanvullende onderwerpen uit het SFH-overleg met Appel. Concrete onderwerpen zijn thans nog niet bekend.																(X)				(X)						(X)				
- het vervaardigen van risicobeoordelingen als onderdeel van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.						(X)									(X)					(X)						(X)				
- aandacht voor (tenminste één) van de overige toezichtthema's zijnde ESG, DORA en integriteit										X													X							
- GAP-analyse DORA + aanvraag toereikende assurancerapportages															X					X										
- (monitoren) invulling gaps DORA																						X				X			X	
ERB																														
- ERB in relatie tot ALM en WTP werkzaamheden	X																													
- Vaststellen beleid, strategie en te onderzoeken scenario's													X			X														
- Uitwerking scenario's en voorlopige score																			X	X	X									
- Definitieve score en vaststellen document																						X								
Jaarlijkse evaluatie																														
- vervulling sleutelfunctie risicomanagement door S&V (begeleiding IRM-commissie, ondersteuning vermogensbeheer, afstemming werkzaamheden in relatie tot budget).						X																							X	